

נש.

פרוטוקול מס. 55/ב

מישיבת ועדת הכספים, שנתקיימה
ביום ג', ג' בתמוז תשי"ג (16.6.53) ב-8.30.

ק.לוז	י.גורי - יו"ר	<u>נוכחים:</u>
י.פורדר	י.בדר	
א.ציזלינג	ח.אריאב	
ז.שפר	א.גניחובסקי	
א.אלישר	ש.דיין	

י.הררי	- חבר הכנסת	<u>מזמנים:</u>
מר מנדלסון	- משרד האוצר	
מר כהנא	- משרד הדתות	
מר בר-יוסף	- משרד האוצר	
מר קטרון	- משרד המשפטים	
מר ספיבק	- משרד האוצר	
מר בזק	- מזכיר	

סדר היום: 1. שונות.

2. הוצאת תעודות למוכ"ז תמורת אישורי סילווה החובה.
3. סילווה חובה - פקדונות נפקדים.
4. חוק להארכת תוקפן של תקנות שעת-חירום (תשלומי חובה).
5. תקציב ההוצאות של משרד הדתות.

=====

היו"ר י.גורי: אני פותח את הישיבה.

אני מבקש את הסכמת הוועדה לכך, שנתחיל היום בדיון באחד המשרדים מהקבוצה שהוויכוח על תקציבן מתקיים במליאת הכנסת רק היום.

י.בדר: אין ספק שאם היתה מתקבלת חלטה על כך בכנסת - היה זה מנוחך, אולם אין זה אסון אם הוועדה תתחיל לדון בתקציב זה, אך לא תצביע עליו לפני גמר הקריאה הראשונה במליאת הכנסת.

בש.

א.ס. בניחובסקי:

לפני שבועיים החליטה הוועדה להעביר את ענין מד"א בירושלים לטיפול מהיר של שר האוצר. בינתים מחמיר המצב, ואני שואל מה היא התשובה.

היו"ר י. גורי:

השאלות הועברו לשר האוצר. מחר ישתתף שר האוצר בישיבת הוועדה.

ז.שפר:

חולק עכשיו דו"ח כספי מטעם משרד האוצר, אולם ניתן רק טופס אחד לכל סיעה. אני מבקש לקבל את הדו"ח, ואיני מסתפק בכך, שראש הסיעה שלי קיבל אותו.

היו"ר י. גורי:

אני שומע זאת לראשונה, אולם אני שותף לתרעומת זו ואני מקבל על עצמי לדאוג

לדבר. א

א.ציזלינג:

לאחר הסיוור בנסל חיפה ובקישון, הייתי מבקש שנערוך סיוור גם בנסל תל-אביב ויפו, וכן נקיים דיון בשאלת הנמלים.

היו"ר י. גורי:

אני מסכים להצעה.

2. הוצאת תעודות למוכ"ז תמורת אישורי מילווה-החובה:

היו"ר י. גורי:

בעקבות הדיון שנתקיים בוועדה והמכתב בנידון ששלחתי לשר האוצר, נתקלה

חשובת שר האוצר בה נאמר:

"הבני לודיעך, כי לא רצוי להוציא עתה תעודות למוכ"ז למחזיקי האישורים על מילווה-חובה שנוכה מסטרי כסף שהוחלפו ומחשבונות בבנקים, מהנימוקים הבאים:

(א) בשעה זו של ירידה במחירי ניירות הערך הממשלתיים וצמצום הביקוש לניירות אלה מלפני הצנזר, לא רצוי להוסיף ניירות ערך ממשלתיים למוכ"ז בטכום של 22 - 23 מליון ל"י, שאין כל ספק, שיביאו לארידה נוספת במחירי ניירות הערך הממשלתיים.

(ב) אם יוצאו תעודות למוכ"ז למחזיקי האישורים, הם לא יוכלו לשמש אמצעי תשלום ולא יביאו שום הקלה במסור הנוכחי באמצעי תשלום, כפי שסבור חבר הכנסת יזהר הררי, שהצעתו הועברה לוועדת הכספים, לחוות-דעתה.

(ג) מבחינה טכנית קשה היה להוציא עתה את התעודות למוכ"ז, מפני שבדיקתם והתאמתם עם חשבונות הבנקים של 650 אלף אישורים בקרוב שהוצאו טרם נסתיימה. אנו שקוקים לפחות לעוד שנב בטרים נוכל להוציא תעודות למוכ"ז.

אני סבור איפוא, כי מכל הבחינות רצוי שתעודות למוכ"ז למחזיקי האישורים יוצאו החל מ-1 ביולי 1955, כפי שהחליטה בזמנה ועדת השרים אשר טיפלה בכל הקשור במילווה זה.

בש.

י. בר:

דחייה זו בהוצאת תעודות למוכ"ז, הקשורה גם בענין הרבית, לא תוסיף לאסוף הצבור באוצר. למעשה, ללא הוצאת ניירות ערך אי-אפשר לשלם רבית.

ח. אריאב:

במצוקה הנוכחית טוב היה לוציא תעודות למוכ"ז, שאם-כני אי-אפשר לקנות בהן לחם בהצעה להוציא תעודות למוכ"ז. לבגקים בדיסקונטו ידוע. אני תומך, לכן, במצוקה הנוכחית טוב היה לוציא תעודות למוכ"ז.

א. אלישר:

הוצאת תעודות למוכ"ז תוכל לשמש תחליף-מה להדפסת אמצעי תשלום נוספים, דבר שיגרום את המעט שהשגנו. לטענת שר האוצר על ירידת שער ניירות-הערך המטלטלים: הדבר קרה מפני ש לא נחננו להם שוק, אך אם המטלה תכניס את תעודות למוכ"ז לשוק בפעולה מכוונת - יקל הדבר על המצוקה באמצעי תשלום.

היו"ר י. גורי:

אם לא הגיעה השעה להוסיף אמצעי תשלום - אין להוסיף גם תעודות למוכ"ז. אם תעודות אלו תשמשה אמצעי תשלום - יהיה זה על-ידי דיסקונטו גבוה, שיוריד את ערכו של נייר זה פלאים, דבר שיגרור השפעה על כל שטחי הכלכלה שלנו.

מר בר-יוסף:

כפי ששר האוצר הדגיש, אי-אפשר עתה להוציא תעודות למוכ"ז מבחינה טכנית. אולם גם אם נוציא אותן בעוד שנה - ירד ערכן ביות, ולא כן יהיה ב-1955 - כאשר יתחילו בפדיון המילווה. נוסף על כך, מאחר שתעודות המילווה יוצאו בסכומים עגולים המתחלקים ב-5 - נצטרך להחזיר את השברים שיצטרפו כדי מליון ל"י.

הצבעה

בעד הצעת שר האוצר לא להוציא עתה תעודות למוכ"ז - 3
נגד - 4

הצעת שר האוצר לא נתקבלה

היו"ר י. גורי:

לאחר ההצבעה הנסיונית הזאת, אעביר את תוצאותיה לשר האוצר אשר יהיה נוכח מחר בישיבת הוועדה וינסה, אולי, לשכנע את חברי הוועדה.

3. מילווה-חובה - פקדונות נפקדים:

היו"ר י. גורי:

קיבלנו מסר בר-יוסף, בשם הוועדה למילווה-חובה, את הטכנים הבאים:

במכתב מיום 3 במרץ 1953 נאמר:

כידוע לך, החליטה הממשלה, כשלב ראשון, לשחרר פקדונות נפקדים בסך מליון ל"י. תמורת כל לירה ישראלית תשלום לירה-סטרלינג אחת.

הואיל ומפקדונות נפקדים נוכח בזמנו מילווה-חובה,

בש.

הוחלט לפדות את מילווה-החובה מאותם הפקדונות שבסופו-של-דבר יאושרו לתשלום (העתק זכרון הדברים ביחס להחלטה זו מצורף בזה).

אין בדעת משרד האוצר להחזיר מיד לבנקים את מילווה-החובה שנוכה מהפקדונות ששחררו, אלא, שעה ששחרר חשבון כל-שהוא, הבנק הנוגע בדבר ישלם לאוצר 90% מהחשבון בלירות ישראליות ויחזיר את הקבלה שהוצאה על 10% מילווה-החובה שנוכה.

כדי להסדיר את הדבר מבחינה חוקית, יש צורך בכך, שוועדת הכספים של וענסת תאשר את פדיון המילווה במקרים הנ"ל לפי סעיף 8 (ב) לחוק החלפת שטרי בנק ומילווה-חובה, השי"ב - 1952.

נשמח לקבל את אישורה של ועדת הכספים של הכנסת.

במכתב נוסף, מ-5 במרס 1953, נאמר:

"הבוקר התקיימה ישיבה בה השתתפו נציגי בנק, ברקלייס ובנק "עומוסן" ונציג האפוסטרופוס לכסי נפקדים. כדי שלא יהיה צורך לפצל קבלות שהוצאו על מילווה-חובה שנוכה, הציע נציג האפוסטרופוס לנכסי נפקדים, כי בכל מקרה שי תרת החשבון הנפקד היא 500 ל"י או פחות (לאחר שנוכה מילווה-החובה) X, המילווה שנוכה ייפדה במלואו. כדי להפחית הצעה זו, אני נו תן בזה את הדוגמה הבאה:

"אם חשבוננו של נפקד היה 530 ל"י, ומזה נוכה 10% מילווה חובה, היינו: 53 ל"י, היתרה הנוכחית היא 477 ל"י. במקרה כזה, נפדה את המילווה כולו בסך 53 ל"י, במקום לפדות רק מילווה בסך 23 ל"י (כדי להשלים את ה-500 ל"י) ונוציא קבלה חדשה על סכום של 30 ל"י". X

אני מקווה כי הדוגמה הנ"ל מסבירה את כוונת ההצעה, אולם, אם תראה צורך בכך, אהיה סוכן, בכל עת, להסביר את הדבר לך, או לוועדת הכספים של הכנסת.

ח. אריאב:

כפי ששמעתי, יש להחזיר סכום של 100 אלף ל"י ש. החלטנו, בהסכמת שר האוצר, להחזיר למוסדות אחדים הזקוקים לכך סכום של 100 אלף ל"י על חשבון התקציב הקודם, תמורת מילווה-החובה ששילמו. אולם עד היום לא הוחזרה אף פרוטה. אשאלתי היא, אם הכספים הנפקדים ישולמו לפני החוב הנ"ל.

מר בר-יוסף:

המדובר כאן אינו בלירות ישראליות, אלא בלירות שטרלינג, ואין, לכן, כל קשר בין שני הדברים.

י. בדר:

המטלה החליטה לעשות ג'סטה סמלית ולשחרר מליון ל"י מפקדונות הנפקדים, אולם נוסף לכך החליטה לשחרר אותם שלא לפי החוקים בארץ, אלא בשער הנמוך ביותר. אני שואל מדוע נוסף לכל אלה יש לשחרר פקדונות אלה ממילווה-חובה? אני יודע שזה היה התנאי של הערבים, שהם לא יקבלו כסף מהמדינה שהם רוצים להרוס אותה, אלא אם יופטח להם פטור מכל מיללות החובה.

א. אלישר:

עמדת מר בדר אינה נכונה, כי לא לקחנו מילווה-חובה מחשבונות של בתינים זרים. אפשר אולי להתנגד לדבר מאחר שמדובר כאן במדינה אויבת שיש לנו אתה עוד חשבונות, אולם מתוך גישה זו אין לשחרר על כל פקדונות.

ב.ש.

ברצוני להעיר בעין השער: פקדונות אלה
נמצאו בבנקים זרים בשטרלינג, ואנו

מר בר-יוסף:

קיבלנו את הכסף ב-1948/49.

ה צ ב ע ה

הצעת פשר האוצר בענין סילווה חובה - פקדונות נפקדים - נתקבלה

3. חוק להארכת תוקפן של תקנות שעת-חירום (תשלומי חובה):

היו"ר י. גורני:
מספר פעמים הודעתי בכנסת, על דעת האוצר
והוועדה, שעלינו לקיים עוד דיון בענין
תשלומי החובה על סחורות שהובאו לפני 13.2.52 אך היו ביום זה בנטל.
לפרות שהאוצר זכה במשפטים בענין זה - ההחלטה לאת בוצע עד שהוועדה
תדון. עלינו לקיים דיון זה לפני שנחזיר את החוק לקריאה שניה ושלישית.

מר סנדרלסון:
ביחס לשאלה הנ"ל: אין כל אי-הצדקה בכך,
שגם אלה ישלמו את תשלומי החובה. ~~אלא אצא~~
תשלומים אלה נכנסים בין כה-וכה לקולוציה של המפעלים. מאחר שאי-אפשר
להשאיר כל מקרה לשיקול דעת - קנה-הפידה היחידה הוא קביעת נקודה מסויימת.

ביחס לתקנות עצמן - יש בהן צורך, כי הגבייה
עוד לא נסתיימה. באופן אישי אני מבקש להאריך תקנות אלו עד 31.3.54
במקום 31.12.53.

ה. הררי:
ראשית, אין לשכוח שאנו עומקים בתקנות
לשעת-חירום ולא בחוק רגיל. כשהעליתי את
השאלה על סדר היום של הכנסת הבטיח לי השר דב יוסף שהדבר בעשה בצורת
תקנות לשעת-חירום בגלל הדחיפות, אך בקרוב יובא חוק לכנסת. כאשר
עברו 3 חודשים והכנסת נתבקשה להאריך תקנות אלו - אמר השר יוסף, כי תא
התכוון בהבטחתו לחוק להארכת תוקף התקנות.

אני מתנגד כל-כך לתקנות, מכיוון שניתנת
כאן סמכות לגביית כספים מבלי שידעו מי הגובה, על מה גובים ו כמה
גובים. לפי התקנות האלו אפשר לגבות כספים גם על ציוד היקב שהובא
לארץ במאג הקודמת.

הממשלה הבטיחה שלא יגבו תשלומים אלה על
ציוד, והבטחה שחזרה לפחות 10 פעמים. אולם העו בדה שהתקיים משפט
בענין זה - מראה שהממשלה הפרה את הבטחתה. אני מבקש, לכן, שחוק זה
לא יועבר לקריאה שניה לכנסת מבלי שתיקבע בו צורת הגבייה על ציוד.

בקשר לעצם הענין - אין כל ויכוח שיש לגבות
על מלאי, אולם מפלגתי מתנגדת לכל הטלת משלום-חובה זה על ציוד חקלאי
ותעשייתי.

א. אלישר: אני מצטרף לדעת חבר הכנסת הררי.

ח. אריאב:
ברוח דברי חבר הכנסת הררי ברצוני להציע,
שיש הכרח לאשר את החוק הזה, אבל יחד עם
זה תינתן על-ידי האוצר התחייבות להביא לכנסת תיקון לתקנות לשם הכנסת
יתר בהירות.

בש.

מ. סלמרי:

ברצוני לדעת מהו הסכום של תשלומי החובה שלא
ניגבה עד עכשיו, ומהן הסיבות.

א. ציזלינג:

ברצוני לקבל מהאוצר מספרים על מצב המלאי
בארץ, וכן אני מבקש את כל העובדות עד היכן
הגיעה יד הממשלה בגביית תשלומי חובה אלה, וכן את ההערכה של הכנסה זו.

אני מציע שוועדת הכספים תבקש את מבקר-המדינה
לבדוק פרשה זו ולמסור לנו סקירה, כי אני חושב שמליוני לירות נשארו
בכיס אנשים, שלא שילמו תשלומים אלה, וכן בגלל התכניות הכלכליות השונות.

על ועדת הכספים להחמיר שאלה זו עם האוצר,
גם בגלל התחייבות האוצר וגם כדי לא לפגוע שוב ביצרנות. או למי יחד עם
זאת יש לאשר חוק זה, כדי לא להשאיר בידי אנשים כסף שאינו מגיע להם.

הי"ר י. גורי:

אם כוונת חבר הכנסת ציזלינג היא להשתמש
בנואנים מהצהרות מלאי - אני מסופק אם חקירת
מבקר-המדינה תוכל להועיל עכשיו, אך אם הכוונה היא לכספים שניגבו ולכספים
הצריכים עוד להכנס - ניתנו לנו מספרים בענין זה, ואגב הדיון בתוך מבקר
המדינה מס. 3 נוכל לשמוע ביאורים מפורטים יותר בענין. איני רואה, לכן,
מקום לבקש חקירה מיוחדת.

בהזדמנות זו ברצוני לחזור על מה שאמרתי
בקריאה השניה והשלישית של חוק לקיום תוקפן של תקנות שעת-חירום (תשלומי חובה)
בפעם שעברה, ב-31 לדצמבר 1952, בתשובה לשאלתו של חבר הכנסת סוזאייב;
מדוע הוגשה נגד מספר יבואנים תביעה משפטית על אי-תשלום תשלומי החובה עבור
ציוד אשר הובא לפני 13 בפברואר 1952 וטרם הוצא מן הנמל;

באותו מעמד עניתי מעל במת הכנסת, שענין
מתברר במשפט ואין מפסיקים אותו, אולם לפי גירסתו אני, כיושב-
ראש ועדת-הכספים, לא הבחין שר האוצר המנוח אליעזר קפלן, בשעת
מתן ההודעה, בין שני סוגי יבוא של ציוד - זה שהוצא מהנמל לפני
13 בפברואר וזה שהובא לפני 13 בפברואר וטרם הוצא מהנמל. לכן
יש מקום לטענה שההבטחה שלו חלה על יבוא שהובא לפני 13 בפברואר
וטרם הוצא מהנמל. הדבר נבחן עתה מחדש בוועדת הכספים, בנוכחותו של
אל שר האוצר, והוא הודיע שיקויים בירור בוועדת הכספים בענין זה. יש
לנו אפשרות לקיים את הבירור הזה לפני שסתיים הדיון בסמכות המשטית
ועדת הכספים תהיה לה שהות לסכם, בהשתתפות שר האוצר,
את הדיון בענין זה. לכן אין מהלך המשפט עשוי, לפי שעה, להשיע
על ההבטחה שניתנה בשעתו על-ידי שר האוצר, והיא תפורש כפי שתפורש
לאחר שאוועדת הכספים תסיים את דיוניה בענין זה.

בסיום אותו דיון, אמרתי:

הערה אחרונה לתיקון משפט אחד בדברי הקודמים.
אמרתי ששר האוצר המנוח לא הבחין בין שני סוגי ציוד, ציוד המובא
ב-13 בפברואר והוצא מן הנמל וציוד שהובא לפני 13 בפברואר וטרם
הוצא מן הנמל. לא הייתי רוצה שדברי יתפרשו כאילו הוא התחייב
בפירוש, שאין בשום פנים להבחין בציוד. אנו, חברי ועדת הכספים,
פירשנו את אי-ההבחנה הזאת של שר האוצר כאילו ההבטחה חלה על שני
הסוגים, אבל שמורה עוד זכות לשר האוצר לבוא ולטעון לפירוש אחר.
לשם הדיוק רציתי אלהבהיר משפט זה בדברי, למען לא יתפרש שלא כהלכה.

מר סנדלסון:

ברצוני להשיב לשאלות: ניגבו עד עתה על חשבון
תשלומי החובה 21,6 מליון ל"י במזומנים,
ו-4,5 בהתחייבויות לזמני פרעון קבועים. צאצא הסכום שטרם ניגבה
הוא 7,3 מליון ל"י, שחלקו עוד נמצא בבירור, וניגבה כנראה את חציו.

ועדת הכספים
16.6.53

בש.

א.א.לישר:
מאחר ששר האוצר השתתף מחר בישיבת הוועדה,
אני מציע לדחות את המסך הדיון למחר, כי אולי
נסצא יחד דרך להוסיף משהו לתקנות אלו כדי לספק את הדרישה שנשמעה כאן.

הי"ר י. גורי:
אני מקבל את ההצעה, לסכסם מחר, בנוכחות שר
האוצר, בשאלה.

אחרי כן תקציב פשרד הדתות.

בש.

4. תפקידי ההוצאות של משרד הדיור

א.מ.ג.ניחובסקי: עלי להגיד בלב כואבן שאפשר לחייב דבר או להתנגד לו, אבל לא יתכן להכניסו לטיטת סדום, לא יתכן שמצד אחד יהיה בקווי היסוד של הממשלה סעיף בענין סיפוק הצרכים הדתיים, ויחד עם זאת יוגש תקציב כזה. אני דורש קיצוצים בכל המשרדים, גם במשרדי השרים הדתיים, אולם לא במשרד הדתות.

שירותים דתיים לעולים: רוב העולים הם יהודים דתיים, אך רב בטעברה מקבל מסכורת של 35 ל"י לחודש! דוגמה אחרת: להתקנת מקוואות בישובי עולים מוצע באן סכום של 20 אלף ל"י, היכול להספיק למקווה אחד או שנים, וזאת למרות ששר האוצר הטנוח הבטיח שיהיו בכל מקום מקוואות. מדוע אין מסדירים ענין זה?

איך אפשר להשלים עם כך, שלתשמי קדושה לעולים נותנים 7000 ל"י בלבד?

אני מציע שתבחר ועדת משנה שתערוך סיור בטעברות ותבחן את הצרכים הדתיים.

תמיכה לישיבות: יש בארץ למעלה מ-100 ישיבות בהן מדוכאים 5000 תלמידים. אין עיני צרה בהקצבות לטכניון ולאוניברסיטה, אך אם נותנים לישיבות 199 לירות, אפשר למחוק לגמדי סעיף זה.

מועצות דתיות: ישנה החלטה של הכנסת, שהממשלה משתתפת בשליש מתקציבי המועצות הדתיות, ואילו כאן - ישנה רק מסכורת ל-4 עובדים.

המשך הישיבה רשמה אד.

לפני-כן רשם בש.

ועדת הכספים
17.6.53

ג.ט.ג. גבולות:
 סעיף 302 - תיקון מקומות קדושים -
 הוא רק בן סכום של 33,000 לירות.
 סכום זה אינו מספיק בשביל הטיפול במקומות הקדושים שהם מוזנחים.
 יש בצפת בית-עלמין אשר סקפל את ההיסטוריה היהודית - מדוע אין כל
 טיפול בו? מדוע אין אינדקס של המקומות הקדושים בארץ? מדוע כה
 רבה ההזנחה ועזובה ליד הקברות בטבריה? ומדוע אין טרללים כגישי-
 גישה למקומות הקדושים?

סעיף 303 - השתתפות בהקמת בנינים
 למוסדות דתיים - 20,000 ל"י, מה פירושו של סכום זה, כיצד אפשר
 לבנות פשהו בסכום זה?

כיצד יתכן שלמסרד חשוב כמו מסרד
 הדתות יתנו תקציב רק ל-72 מיט, הרי זה כובל כל פעולה.

אני מציע כי תיבחר ועדת מטרה
 אשר תבדוק את תקציב מסרד הדתות, ותחליט אם הוא עונה לתביעות
 המסרד.

לסעיף "פיקוח על הכשרות" הוקצב
 סכום של 2,400 ל"י, ואני רוצה לשאול את מסרד הדתות: כיצד
 אפשר לפקח על הכשרות בסכום זה?

ס. סלמר:
 אנו מציעים להגדיל את תקציב מסרד
 הדתות, ואם תשאלוני מאין, ברצוני
 לומר כי יש לכך תקדימים. רק לפני שבועיים הגדלנו את תקציבו של
 מסרד אחד על-חשבון הרזרבה הכללית, וזאת אפשר לעשות גם במקרה של
 מסרד הדתות.

מסרד הדתות הוא המקורף סכל המסרדים,
 והדבר בא לידי ביטוי בסעיפים האחרים של התקציב. תפקיד מסרד הדתות
 הוא לפקח על הכשרות של כל מוזנוני המטפלה, והנה כאשר ביקרנו ברכבת, בחיפה,
 מצאנו כי האוכל עם אינו כשר. למטעדת הנמל בחיפה יש זכיון מטפלת,
 ואילו עם מוכרים באופן גלוי חזיר. ברצוני לשאול את מסרד הדתות
 לאיזו מטרה מוצא הסכום של 2,400 ל"י, שמוטיע בסעיף "פיקוח על הכשרות".

הוזכרו כאן מפעלים אשר הסכומים
 עבורם הם מתקציב הפיתוח. סכומי תקציב הפיתוח ניתנים בדרך-כלל
 בצורת הלוואות, אני סבור כי לבנינים דתיים יש לתת הקצבות ולא
 הלוואות, כי אם אין מי שנושא בהלוואה הזו.

סקוואות בטעברות הם צורך היגיני
 ולא דוקא דתי. כאן מופיע סכום של 20,000 ל"י בשביל "השתתפות
 בהקמת בנינים למוסדות דתיים" - האם יש בסכום זה כדי הקמת סקווא
 אחת?

כאן מופיע סעיף "מועצות דתיות -
 השתתפות" - ברצוני לשאול את מסרד הדתות, האם עובדי המועצות
 הדתיות נחשבים כפקידים מטפלתיים? האם הם מקבלים דרגות מותאמות
 לדרגות פקידים אחרים. עד כמה יידוע לי קיים עוד טרחק רב,
 מבחינת הדרגה, בין עובדי מועצות דתיות לבין שאר העובדים, ולדעתי
 הגיע הזמן לראות את עובדי המועצות הדתיות ככל שאר העובדים.

אני רוצה כאן הפליה בין הדת
 היהודית לבין שאר הדתות. להשתתפות בהקמת בנינים למוסדות דתיים
 לל דת היהודית הוקצבו רק 20,000 ל"י, ואילו עבור מסגדים וכנסיות
 סכום של 60,000 ל"י.

א.ד.

ס. קלמר:

בטעמי 309 - "הענקות לעילויים",
טופיע סכום של 2,000 ל"י - הייתי רוצה לדעת מה גודל ההענקה
שמקבלים העילויים. אני הייתי מוחק את הטעמי כי אין בו סמט.

באם לא תתקבל הצעתו של חבר-הכנסת
בניחו בטקי בדבר בחירת ועדת מטבה לענין תקציב משרד הדתות, אני טאיע
להוסיף סכום של 100,000 ל"י לתקציב המשרד, מהרזרבה הכללית, שיוקדש
בעיקר להקמת בניינים דתיים במעברות וביישובי עולים.

ח. אריאב:

חושבני כי אין איש בוועדת הכספים החולק
על הצורך לטפק את הצרכים הדתיים לאוכלוסיה.
ברצוני לוטר, כי כל אחד מאתנו יכול לדרוש הגדלת טעמי זה או אחר
בכל אחד ממשרדי הממשלה בגלל חיוניותו, אבל עלינו להתחשב במצבה הכספי
של המדינה, במצב הכנסותיה, ולהצטמצם בשל כך במסגרת מסוימת.
אלא טאי? עלינו לראות את טעמי מסוים, זה או אחר, סקופה בהלוואה
לאחרים, ובהטוואה לסכום להוקצב לו משתקר. מנקודת-מבט זו עלינו
לגשת לדיון בתקציב המשרדים.

לפני טאני טאיע הצעות בדבר הפחתה או
הגדלה של טעיפים עובדים בתקציב, אני טבקט לקבל אינפורמציה מסוימת.
וקודם כל הייתי טבקט לקבל פרטים בדבר הטוענות הדתיות, האם הרשויות
המקוטיות משתתפות ב-2/3 של תקציביהן, האם יש אמת בדבריו של חבר-הכנסת
קלמר שעובדיהן מקופחים לגבי טר העובדים.

בלנה שעברה הוקצב סכום מסוים לתיקון
סקומות קדושים, ברצוני לדעת מה נעשה, מה תוקן. ואני טוכן להרחיק לכת
ולטאול - כיצד טזביחים את המקומות הקדושים, הלא היו כספים לטטרה זו.

לסירותים דתיים הוקצב סכום טכובד -

הייתי טבקט פירוט עליו.

אני טרחה לעצמי לוטר כי יש טאן
כפילות וערבוב תחומין. טאן טופיע טעמי "תטיכות למוסדות דתיים"
והכוונה למוסדות חינוך - ואני טכוד טאט היטיבות או האולפנים -
אבל הרי במשרד החינוך יש טודר טינוח לחינוך תורני - טוד ע צריך
משרד אחר לטפל בזאת? לא יתכן כי טעיפים דומים יטטאו גם פה
וגם טם.

ברצוני לדעת מה נעשה עד כה בטטח של

התקנת סקוואות, הרי הוצאו כספים לצורך זה.

טאן דובר על הפליה לגבי הקמת
בניינים למוסדות דתיים שלנו, לבין טכומים הוקצבו למוסדות וכנסיות.
טאן נאטר בפירוש "השתתפות בהקמת בניינים למוסדות דתיים", האם פירוש
הדבר טיש גופים, טטו עיריות, הכולאים בעול, והמטטלה נותנת רק חלק
טהטכום הדרוש, או שהיא נותנת את כל טאט האחוזים. יתכן טאין טאן
הפליה כל עיקר, והטכום שהוקצב למוסדות שלנו הוא רק השתתפות, ואילו
למוסדות והכנסיות הוא הקצבה של טאה אחוזים.

דובר טאן ממשרד הדתות טופלה לרעה

מיתר המשרדים בקטר למטפר עובדים, מה הצעקה? הרי בכל המשרדים
הקטנו את מטפר העובדים והיו קיצוצים חמורים, ואילו טאן מטפר העובדים
פחת רק בארבעה. לדעתי אין טאן טום קיפוח, במשרדים אחרים קיצצו הרבה
יותר.

א.ד.

א. אליצור:

ברצוני לדעת מי אטם בכך שהרבנים מקבלים
משכורת לפי דרגות יונות. האם משרד הדתות
הוא אשר הנהיג איפה ואיפה בין רב לרב לפי עדתו? מדוע ייגרע
חלקם של אלה אשר אינם משכנזים במוסד דתי כזה?

שר הדתות הקודם הבטיח, בוועדת הכספים, לתת
הלוואה ל"מתיבתא" - בית-סדר לרבנים ספרדים - ברצוני לדעת מה גורל
הלוואה זו?

אני מבקש לשמור לי זכות הסתייגות, להוריד
לידה אחת מתקציב משרד הדתות, כדי להעלות את בעיית ההפליה ביתר פירוט.

י. בדר:

ידוע כי אין הבדל מהותי בין בית-מספט
כללי לבית-מספט רבני, באופן מיוחד אחרי
שהוחלט כי הטופסים הדתיים הם שופטי המדינה ומקבלים שכר כיתר
הטופסים. בתל-מספט אזרחיים מכביטים כסף לאוצר המדינה, והם מכסים
לא רק את הוצאות הטיפול האזרחי, אלא גם את הטיפול הפלילי, ועוד
יש להם עודף של הכנסה. לעומת זאת, בתקציב משרד הדתות, יטופיע
סכום של 80,000 ל"י בהפחתה "פחות הכנסות מבתי מספט דתיים". הייתי
מבקש לקבל הסברה בנדון.

התקציב בכללו עלה בממוצע ב-23%, ואילו
תקציב משרד הדתות עלה רק ב-10% - בזה אני רואה הפליה; והפליה זו
תהיה עוד יותר בולטת אם נכניס את משרד הדתות לסוג המשרדים המתאים
לו - לסוג של השירותים. אני מוכרח לומר כי אני מתפלא על השיטה
הזו. אני הייתי מציע לבטל את תקציב משרד הדתות, ולפנות
לציבור בארץ ובחוץ-לארץ לשאת בעול של השירותים הדתיים, ולטעון
כי המדינה הסכימה להפרדה בין דת ומדינה, לפחות מבחינת התקציב,
כיוון שתקציב זה אינו הולם בסום אופן את השירות הדתי. הבעיה
היא עקרונית: או שהמדינה לוקחת על עצמה את התפקיד לדאוג לשירות
הדתי היהודי, אם לאו. אם היא לוקחת על עצמה בטל זה - עליה
לדאוג לתקציב הולם ומתאים; אם לאו - יש ליצור גוף אחר אשר ידאג
להטת הכספים.

אני הייתי מוכן לעבור על כל הטעיפיים,
ולחזיק עד כמה הם אינם מתקבלים על הדעת. אני רואה שבנה הזה,
שהוא טעין פשרה קואליציונית, עלבון לשירות הדתי.

אני מציע להעביר תקציב זה לוועדת טענה
כדי שייבחן מחדש. אם הצעה זו לא תתקבל, אני מציע להוסיף לו עוד
13% מהרזרבה הכללית.

צ. דיין:

בתקציב זה הדתות מעורבות - אני הייתי
מבקש לקבל פירוט מהו התקציב בשביל
המוסלמים ומה בשביל הנוצרים.

ברצוני לדעת מה ההבדל בין "בתי מספט
רבניים" לבין "הטיפול הרבני", שטופיעים בתקציב כטעיפיים נפרדים.
מה הן הפעולות של מוסדות אלה, האם הם דנים רק על ענייני אישות,
או גם על דברים אחרים.

טופיע כאן טעיף "שירותים דתיים ביטובי
עולים ובטעברות" - האם זה כולל גם ההתייטבות? אני הייתי מבקש
לקבל ראיסה, באילו יטובי עולים הוטקעו כטפיים ומה פעלו עם.

לישיבות ואו לפנים הוקצבו סכומים טכונדיים
לכדי - ברצוני לשאול: לאחר שהוחלט על חינוך מטלכתי, מדוע יש צורך
באו לפנים? מדוע לא ייכנסו פעולות אלה בתחום פיקוחו של משרד החינוך?

ועדת הכספים
17.6.53

מד.

ט. דיין:

"מפעלי ספרות ומחקר תורני" - לאילן
מפעלים מתייחס סעיף זה, האם למוסד קרק, או גם למוסדות אחרים.

בסעיף "מועצות דתיות" מופיע סכום של 4,500 ל"י, ברצוני לדעת מה הפירוט, ברצוני להעיר כי לאחר שהמדינה נושאת בעול תקציב זה, יש לדאוג לכך שהפעולות הנושאות לא תישארו בתוך כתלי החובים הדתיים, אלא יש להרחיבן לגבי שאר החובים בישוב. המדינה חייבת להיכנס לענין זה של הסיכונים הדתיים, ואולי יש למנות ועדה מיוחדת לכך, כדי שנדע כולנו מה נעשה וכיצד נעשים הדברים.

היו"ר י. גורני:

בתקציב משרד הדתות יש סעיף בנוגע למועצות הדתיות וסעיפים אחרים המוצגים על-ידי משרד הדתות ועל-ידי הפקידות של משרד זה. שורת ההגיון מחייבת שמשרד הדתות יבצע את פעולותיו על-ידי אנשים דתיים. אשר לפיקוח, במידה שהוא נעשה במסגרת תקציבים המאושרים על-ידל הכנסת, יש פיקוח של מבקר המדינה, והפיקוח הפרלמנטרי אינו מוגבל. כמו על כל פעולות הממשלה.

אשר למועצות הדתיות, תקציביהן מתבררים ברשויות המקומיות, ובהם דנים כל חברי המועצה.

אני תמים דעים עם מה שנאמר כאן בקשר לחינוך, שהוא צריך להיות ברשות משרד החינוך.

א. ציולינג:

ברצוני להקדים ולומר כי אין עיני צרה בסירות הדתי שהמדינה מספקת לאלה הזקוקים לכך; אני רוצה לדבר על ענין הכפילות, אשר לא תיתכן לדוגמה - בתקציב משרד החינוך יש מדור לחינוך תורני, ובו סעיפים שונים לחינוך גבוה וגם סכום מסוים למפעל הקונקורדנציה של התלמוד לעומת זאת, יש בתקציב משרד הדתות, סעיפים לתמיכה בישיבות, או לפנים, וגם סעיף מיוחד "מפעלי ספרות ומחקר תורני". כיצד אני יכול להבדיל בין מפעלי ספרות של משרד הדתות, לאלה של משרד החינוך?

הוא הדין בקשר לפעולות תרבות, וסעיפים דומים מופיעים בתקציבי שני המשרדים. אני יכול להטות ולמנות שורה שלמה של סעיפים שאיני מבין כלל מה ענינם למשרד הדתות.

אני מחשיב למשל את עידוד היצוא של תמטי קדושה - כמו שאני מחשיב כל יצוא ישראלי אחר - אבל מדוע נמצא סעיף זה כאן ולא בתקציבו של משרד המסחר והתעסיה, אשר עוסק ביצוא?

ברצוני להעיר, כי אני מתפלא מאד על הרמה שהיחידות הדתיות מחזיקה לעצמה את חזיה הרוחניים, ואת השירותים הדתיים. לדוגמה - אני מתקומם נגד השיטה לפיה הרבנים דורשים שנערה להביא תעודה כי היתה במקורה לפני הינשאה, דבר שטביא לזיופים, ומטפיל את השירות הדתי.

ברצוני לטאול מה פירוט הסעיף "נסיעות לחוץ-לארץ" בתקציב משרד הדתות.

קשרים עם הגולה - האם אין הדבר בנוגע למשרד החוץ?

מה פירוט "תיקון מקומות קדושים" - אני סבור כי כל הפעולה הזו צריכה להיות בידי מחלקת העתיקות. אני מבקש לקבל דו"ח מפורט על סני תקציבים (1: מועצות דתיות; 2) שרותים דתיים לעולים.